

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

De Sacerdotio. Caput V.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

diaconatum conferri per libri Evangeliorum traditionem, & Concilium Carthaginense Quartum cap. 4. assignat pro Ordinatione Diaconi impositionem manus. Ne igitur hæc duo dicta sibi repugnent, vel certè, ut coherant expeditius, dicendum erit, hunc Ordinem per alterutrum inadæquatè conferri, atque ad eò Eugenium, & Concilium solum in his verbis assignasse materiam inadæquatam. Quandoque imprimitur Character, an duplex gratia conferatur? Et similia sunt quaestiones à Scholasticis expendendæ.

4. Munus Diaconi, id est, Ministri Sacerdotis, est, assistere proximè Presbytero sacrificanti, id quod involvit multa, sed præsertim prærogativam legendi Evangelium in Missa. Munus etiam ejusdem est, ex præscripto Sacerdotis Eucharistiam ministrare, quando urget necessitas, ut item Sacrorum lotioni assistere: quæ duo ego satis clarè pro-

2 In opus. securus sum alibi. a

de comm. 5. Semel quaesitum fuit, an Diacone liceat, deferre Pixidem, in qua sunt Sacrae for-

In opus. de mule de uno altari in alterum?

Sacr. Missa Respondimus licere, b quia ex Sancto c. l. 1. c. 2. Thoma Diaconus debet habere potestatem §. 2. ibid. super Christi Corpus in Sacris Vasis con- lib. 2. c. 8. tentum, Confirmavimus, quia ex quoridia- §. 8. n. 1. na praxi Diaconus, pro solemni Processio- b Leon. de ne, vel expositione, Pixidem, seu Lunulam, Ordin. d. 1. in quibus est Eucharistia, educit à Sacratio, qu. 38. vel à sublimi loco sumit, adducitque in ma- March. ib. nus Sacerdotis.

6. Quaesitum iterum fuit de munere c. 8. Thom. prædicandi verbum Dei, & putavi hoc mu- 3 p. qu. 82 nus d esse proprium Diaconi; neque enim ar. 3. ad putandum est, tradi illi Evangelii librum, primum. ut eum solum legat, verum etiam, ut, si aliàs c. Leon. de est idoneus, illud interpretetur, & Fidelibus Ordin. d. evulget.

2. qu. 26. Quicquid ergo dicant aliqui id conceden- tes e Diaconis, solum quando adest penuria e. 29. c. 29. Sacerdotum: mihi enim durum videtur, e. 29. c. 29. ecclesiam velle prohibere illis officium, quod apud Leon. ex propria ordinatione ipsis competit. Multò magis durum videri debet Castropalao, f citati. qui fatetur, materiam adæquatam Diacona- de Ord. d. tus esse traditionem Evangelii, ut denotetur. inquit ipse idem, munus Diaconi esse, legem Evangelicam præ- dicare.

§. II.

Quaestiones aliquot circa materiam Diaconatus.

1. SI non tradatur liber Missalis (ut certè soler) sed alius liber continens Evangelia, vel eorum partem, Inquiro, an promotio Diaconi validè consistat?

Respondeo, validè consistere, quia jam adsunt Evangelia, quod solum requiritur.

2. Inquiro iterum. Quid, si solum tradatur liber Sacer v. g. liber Exorcismorum, vel Concilium Tridentinum, vel similis liber Evangelium non continens?

Respondeo, Non fore ordinationem validam; quia, sic, non adessent Evangelia, quæ significat formam, quam ordinans profert: Accipe potestatem legendi Evangelium, &c.

3. Inquiro Tertio. Quid, si tota Sacra Scriptura tradatur?

Respondeo, fore certè validam ordinationem, quia Evangelia jam adsunt. Unde idem dicendum erit, si tradatur solum Testamentum novum, non verò, si tradatur solum vetus Testamentum, quia in novo adsunt Evangelia, in vetere non item.

4. Quod, si traderetur liber continens solum Acta Apostolica, Epistolas Sancti Pauli, & Apocalypsis, incerta mihi esset Ordinatio, & sub conditione repetenda, nam quamvis in Actibus, aliisque prædictis libris adsit doctrina Evangelii, non sunt tamen Evangelia.

CAPUT V.

De Sacerdotio.

§. I.

Quid sit, ejusque materia, forma, & officium?

1. Sacerdotium est Ordo sacer, per quem datur potestas conficiendi CHRISTI Corpus, & Sanguinem, ac remittendi Fidelibus peccata.

2. Ejus materia, & forma duplex est.

1. i. Prior.

Prior est Calix cum Vino, & Patena cum Hostia, earumque traditio. Forma est ejusmodi. *Accipe potestatem offerendi sacrificium Deo, Missaque celebrandi, tam pro Vivis, quam pro Defunctis, in Nomine Domini.*

Posterior est ultima impositio manuum, ab ipso solo Episcopo facta ipsi Sacerdoti cum his verbis tanquam forma: *Accipe Spiritum Sanctum, quorum remisistis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueris, retenta sunt.*

a Delugo de Sac. in gen. d. 2. sect. 2. à nu. 90. b Val. Bo-nac. Num. cedunt alia Ceremoniae, puta impositio veni, aliisque stium Sacerdotalium, sacra Unctio manuum, ap. Leand. &c. quae omnia licet magni momenti, de de Ord. d. 3. q. 6. & dicat Delugo, a putans praedictam manuum Ap. Aver. praecedentem impositionem esse de essentia.

de Or. q. 4. Est autem, & hic duplex opinio. Non 2. sect. 8. pauci enim b putant, esse materiam, & formam adaequatam Sacerdotii solam traditionem dicti Calicis, & patenae cum Vino, & Gran. Fil. Hostia cum suis verbis: Non e pauci autem luc. Cam-putant, utramque esse adaequatam; alterpan. De-utram verò esse inadaequatam.

lug. Marc. 5. Haec posterior sententia videtur pro-abilior, quia in Conciliis, Patribus, & Sa-à Lean. & cra Scriptura Ordinatio Sacerdotis semper Av. citat vocatur impositio manus, ut notat eruditè item Bel-Bellarm. d. Cum ergo nos modo num. 3. exlar. lib. de cluserimus illam praecedentem impositio-Ord. c. 9. nem manuum, hanc excludere non possu- & Sanc. l. mus: ar quia adaequata sine dubio non est, 7. conf. c. erit omnino inadaequata. Caeteras quaestio-3. dub. 3. nes, & sanè multas hinc pullulantes lege d Bellar. apud Scholasticos, dummodo semper cer- l. c.

e Trid. sess. Trident. e
22. Cano- Munera Sacerdotis, praeter munus sacrifi- ne 2. candi, seu conficiendi Christi Corpus, & Sanguinem, & absolvendi à peccatis, multa sunt, & omnibus obvia: nam propterea non sunt hic cum Lectorum radio transcribenda. Inter caetera illius etiam est, praedicare f Sup. r. 4. Verbum Dei, sed cumulativè cum Diacono §. 1. nu. 6. propter superius dicta. f

Quaestiones aliquot circa Presbyteratum?

1. **P**rima quaestio, An Sacerdos ante ultimam manuum impositionem, sed post dictam Calicis, & Patenae traditionem, ejusque prolatam formam validè consecret Sanctissimum Christi Corpus, & Sanguinem?

Respondeo validè, quia jam per illam traditionem completè ipsi communicata est haec potestas, & ut haberetur ex Tridentino loc. cit. per illam est verè Sacerdos, ac defacto validè consecrat in Missa Ordinationis, quam concelebrat cum Episcopo, antequam accipiat, per dictam manuum impositionem, potestatem absolvendi à peccatis, consecrat, inquam, in dicta Missa Ordinationis, sive solus, sive actione communi cum aliis, quae sunt quaestiones à Scholasticis agitatae.

2. Hinc vides Primò, has duas potestates, id est conficiendi Eucharistiam, & absolvendi à peccatis, esse inter se distinctas, nec unam ab alia dependere, non verò ita in aliis Ordinibus, ut pluribus prosequuntur iidem Scholastici.

3. Hinc etiam vides Secundò, si cui fortè per errorem, vel quid simile, tradita est prior potestas, non verò posterior, invalidè absol-vere à peccatis.

Vides Terriò, in praedicto casu, solum posteriori esse supplendam, quia prior suum effectum habuit, suumque Characterem impressit.

4. Quaestio secunda. Utrum necesse sit necessitate valoris Sacramenti, ut ordinandus tangat immediatè Hostiam, an sufficiat tangere cum Calice solam Patenam, ubi est Hostia, non verò ipsam Hostiam?

Respondeo, longè probabilius est etiam practicè sufficere, si cum Calice solam Patenam, ubi sit Hostia tangat; sufficienter enim dicitur acceptare Hostiam, dum acceptat vas, in quo illa est: sicuti de facto non tangitur Vinum, sed Calix, in quo illud continetur. Ita Gaspar Hurtadus loc. cit. dicens id esse maximè certum moraliter; & rectè Vasquez h notat, cum ordinatus habeat tunc

manus linteo colligatas, difficile esse tangere cum Calice ipsam Hostiam præferim habenti digitos breviores, & denique Leander rectè hic putat etiam si sit præceptum tangendi ipsam Hostiam, non esse credibile esse sub morali, &c.

5. Quæstio tertia, Si tradatur Hostia immediatè in manum Sacerdotis, vel, si tradatur Hostia, & Vinum semel immixta in Calice, valdè est Ordinatio?

Respondeo validam esse, quia id, quod per se, & de essentia requiritur, est traditio illarum substantiarum, & solum ob congruentiam, ex præcepto Ecclesiæ, usurpatur Calix, & Patena.

6. Quæstio Quarta. Satisne est tangere Calicem, in quo sit vinum, & cui super imposita sit Patena cum Hostia, sine necessitate tangendi Physicè ipsam Patenam, quæ quæstio communis est etiam Subdiacono, licet pro hoc, sine Vino, & Hostia?

a *Conin. l. c. Gaf. Hurt. Valsg. Val. aliq. apud Leand. l. c. qu. 25.* Respondeo, ad valorem satis esse, quia Calix, & Patena Calici superposita videntur facere unum: & ex alia parte, sicuti pro Sacerdotio, pro quo debet in Calice adesse vinum, sufficit ad ipsum vinum moraliter, & humano modo tangendum, si tangatur vas illud continens, ita nunc sufficit tangere Calicem continentem supra se Patenam, in qua sit Hostia, ad hoc, ut morali modo, dicatur: & ipsa Patena cum Hostia tangi. At verò ex præcepto, *b* seu saltem antiqua consuetudine, tum Patena, tum Calix tangenda sine dubio est.

b *Conin. l. c. Castrop. de Ord. d. m. p. 4. n. 20. c. Castrop. l. c. Aver. qu. 2. sect. 2. v. non pro hoc. Cum Conin. Valsg. Bonac. d. Orav. de Ordin. d. 2. fol. 220. c. Aver. l. c. f. Aver. l. c.* 7. Propter prædictam rationem, ductam à natura contactus moralis, sufficit etiam *e* ad valorem, si tangatur Calix, & Patena vel aliquo cooperta, vel si tradantur *d* in disco, v. gr. vel ara portatili, si hæc immediatè, non verò Calix, & Patena tangantur, ut sic enim etiam ipsa humano modo tanguntur.

8. Denique advertit, non esse necesse prædicta tangere tota manu, seu pugno, seu aperta palma, satis enim est tangere extremis digitis, immo, quia satis esse, tangere una manu, docet *f* Averfa, ideo satis esse puto, si uno extremo digito tangas, quia sic sufficere, & quilibet res est, & dicitur tacta.

9. Quæstio Quinta. Quandoquidem pro Ordinatione Sacerdotis, Calix vinum conti-

nere debet, & Patena Hostiam, ut dictum est, essetne valida initiatio, si deesset alterutrum? v. g. esset solum vinum in Calice, vel sola Hostia in Patena?

Respondeo, Video speculative sustineri posse, *g* esse validam, quia, dum datur potestas consecrandi unam speciem, indivisibiliter datur potestas consecrandi, & aliam; tamen, quia cum summo rigore utraque requiratur ab antiquissima Ecclesiæ consuetudine, ideo, dubia saltem mihi semper erit, *h* præctice ejusmodi Ordinatio alterutra specie carens, & propterea sub conditione repetenda, ut factum esse testatur Tannerus *i* in eventu hujus casus, qui ipsius ætate fuit diligenter exagitatus.

10. Subinquires. Quid, si in Calice sit vinum solum sine aqua, vel vinum aqua multa dilutum?

Respondeo. Si vinum solum, sufficiens erit ad valorem sine dubio; aqua enim solum imponitur ex præcepto. At, si vinum sit aqua multa dilutum, distinguendum est: si enim aqua non sit in tanta quantitate, ut illud vinum amittat denominationem vini, ita scilicet, ut possis absolute dicere, In hoc Calice est absolute vinum, ut facile posset evenire, si vinum sit valde generosum, quamvis aquæ quantitas fuerit non nihil notabilis, erit ad valorem Ordinis sufficiens, at, si in tanta quantitate sit aqua, ut amittatur denominatio vini, quod facilius eveniret, si vinum sit admodum leve, nec valde generosum, nequaquam sufficeret, seu saltem valde dubia redderetur Ordinatio. Ratio est manifesta, quia in priori casu diceretur absolute in Calice esse vinum, in posteriore autem non item, vel certe sub dubio.

11. Non multis ab hinc annis, peracta jam aliquorum Sacerdotum promotione comprehensum est, in Calicem, qui ad illam Ordinationem usurpatus fuit, infusam fuisse ab imperito Ministro totam aquam, & totum vinum, quibus Urceoli consueti parvis magnitudinis pleni erant, & præsto aderant in abaco ad Sacrum ministerium; dubitatumque fuit, an tanta mistio aquæ abduxerit vinum illud ab absoluta denominatione vini?

Super qua dubitatione longa, diligenter discussio facta est à Theologis, inter quos

g Cum Henr. lib. 10. c. 6. Fil. tr. 9. c. 6. num. 43. & alii cit. à Leand. d. 3. de Ord. q. 8. h Cum G. Hurt. de Ord. diff. 15. v. observandū. March. p. 8. c. 5. Aver. qu. 2. sec. 8. alios citās. Leand. l. c. qu. 9. i Tanner. T. 4. d. 7. qu. 2. dub. 4.

quos ego adfui omnium minimus; omnesque, præter admodum paucos, decrevimus illos Sacerdotes debere, sub conditione, Ordinem iterum ritè recipere; saltem propter rationes, quas supra indicavi, cum agerem de contactu Physico materiæ ordinationis, cui sententiæ probi illi Sacerdotes, immò, & idem Episcopus, qui illos initiaverat, adhæserunt.

a Sup. c. 2.
§. 1. à nu.
7.

12. An Calix, & Patena debeant esse consecrata? Dixi supra cap. tertio, §. secundo, num. 2.

An debeat intercedere contactus Physicus? Dixi ibidem à num. 5.

An simul cum prolacione formæ? Dixi ibidem num. 10.

NOTATIO PRO CASU, QUO sit reiteranda Ordinatio sub conditione.

Ad reddendam facilem ejusmodi reiterationem, quæ, propter aliquos casus supra dictos, vel similes, est sub conditione exhibenda, notetur, eam posse fieri quolibet anni tempore, posse à quocumque Episcopo, posse in Oratorio privato, posse absque cæteris Cæremoniis, sed solum suppleto id, in quo adest dubium. Ratio est, quia solemnitates, aliàs requisitæ, sunt institutæ pro Ordinatione absoluta, non autem pro Ordinatione conditionata; tunc enim non est Ordinationem celebrare, sed, quod imperfectè præstitum est, supplere. Ita ex Granado de Ord. Quintanady. b

b Quinta.
de Ord.
sing. 1.

CAPUT VI.

De Subjecto Ordinis,

§. I.

Quoad valorem?

Ordinis capax est solum Baptizatus, & quidem masculus. Excluditur ergo fœmina, & is, qui januam Sacramentorum, id est Baptisimum non est ingressus.

2. De non Baptizato nil occurrit, quod addam; de fœmina illud quæri solet, an is, qui simul fœmina est, & Masculus, quem

c C. Veniès
de Presbit.
non bapti-
zatis &
passim.

d Leon. a.
1. Ordinis
citans
de Or. a. g.

1. March.
citans de
Or. tr. 1.

p. 4. c. 1.

Hermaphroditum appellamus, sit capax Ordinis?

HERMAPHRODITUS.

3. Respondeo, Is Hermaphroditus, in quo prævalet sexus virilis, est Ordinis capax, sicut, & matrimonii. Verum: irregularisne est? Affirmat Henriquez; Negat Hurtadius. Sed certè etiam si non esset in rigore irregularis, tenendum tamen est cum Castropalao, nullum non esse ordinandum: quia in se monstruosum esset, hominem aliquo tandem modo fœminam, ordinari.

4. Is autem, in quo prævalet fœmineus sexus, Ordinum capax non erit.

5. Is denique, in quo uterque sexus æquè prævalet, (quod tamen, nunquam esse, sed necessariò unum prævalere putat Valquez) aliqui affirmant, capacem esse Ordinis, aliqui negant; sed concordant omnes, esse propter modo dictam rationem irregularem. Vide hæc fusè disputata apud citatos.

6. Sed quid Primò, de eo, qui nullum sexum habet, qualem puerum natum, esse, testatur Livius.

Respondeo, Incapacem Ordinis hunc pronuncio, quia verè non est vir.

7. Quid, Secundo, de eo, qui ex muliere erupit in virum?

Respondeo, Hic non erit incapax, nec ex hoc capite irregularis. Ratio est, quia præfens status debet considerari, in quo jam est vir, & in nihilo fœmina. Quod si, ita erumpat in virum, ut remaneat etiam fœmina, idem dic, quod modo dictum est num. 5.

8. Quid Tertio, si ex viro desciscat quis in mulierem?

Respondeo, id evenire posse difficile apparet Joanni l Delugo, sed tamen, id si eveniret, esset is incapax Ordinis, quia secundum præfentem statum fœmina esse supponitur.

9. Sed si antea fuerat ordinatus, amittere Characterem Sacerdotii, possetque ne consecrare validè?

Respondeo, Id dicam infra lib. 8. Tract. primo de matrimonio cap. 12. §. secundo, num. 36.

10. Qui se finxit fœminam, irregularem volunt

k Leo. De
cad. 4. li.

1. d. 1. 31